

AUREL STROE

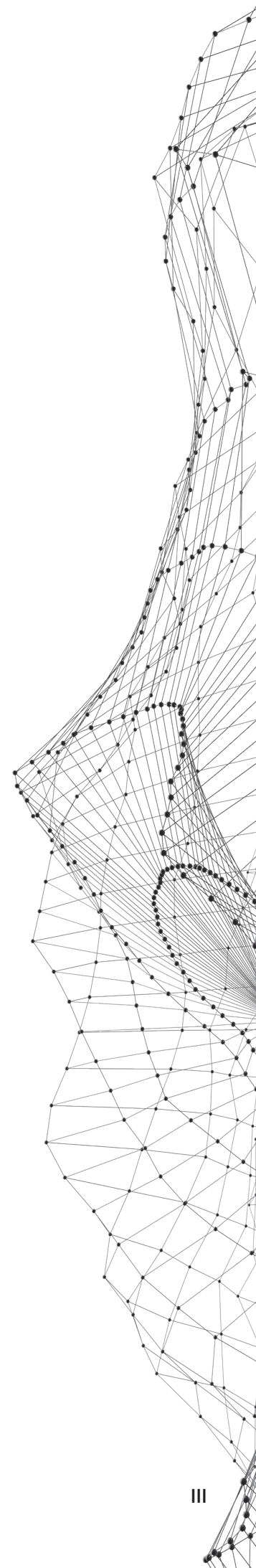
VIZIUNEA LUI ION

MINIATURĂ CAMERALĂ PENTRU
ORCHESTRĂ DE COARDE

Aurel Stroe (1932-2008) s-a născut în București, a studiat compoziția cu Mihail Andricu la actuala Universitate Națională de Muzică București, unde a predat apoi teoria instrumentelor și orchestrație între 1962 și 1975, iar din 1975 până în 1985, compoziție. A participat la Cursurile internaționale de vară de la Darmstadt (1966-69), iar în 1968 a fost oaspete al Departamentului de stat al SUA, unde a vizitat mai multe universități. A putut astfel studia la fața locului compoziția asistată de calculator și producerea sunetelor sintetice. În 1969 a fost invitat la studioul electronic Holstebro (Danemarca), unde a lucrat un an. Printr-o bursă de creație DAAD a rămas un an la Berlin (1972-73), timp în care a luat contact și cu Institutul de Muzicologie comparată condus de Alain Daniélou. În tot acest timp, compozițiile sale au fost cântate la festivalurile de la Royan, Varșovia, Berlin, Roma, Paris. În 1979, a doua parte a Trilogiei *Orestia* a fost montată în premieră la Festivalul din Avignon. Este perioada în care Stroe scrie intensiv în maniera pe care o va defini mai târziu drept compoziția cu mai multe sisteme de acordaj ca paradigme culturale.

Anul universitar 1985-86 îl petrece ca profesor invitat la Universitatea Illinois din Urbana-Champaign (SUA). Apoi nu va mai reveni în România, ci se va stabili în Germania, la Mannheim, unde trăiește din compoziție și muzicologie. În 1986 și 1987 a primit în Mannheim și Berlin „completări” ale bursei DAAD. Tot în această perioadă a predat la École Normale din Selestat, Strassbourg, ca și la Universitatea din Metz. Lucrările sale sunt cântate în primă audiție la Paris, Roma, Wiesbaden, Mannheim, Darmstadt. Stroe și-a continuat preocupările asupra compoziției cu mai multe sisteme de acordaj și asupra muzicii morfogenetice. Din 1993 a predat din nou, câțiva ani, la Universitatea de Muzică bucureșteană, iar în fiecare vară (începând cu 1992) a ținut cursuri de compoziție la Bușteni.

Numeroase studii muzicologice îi sunt publicate în reviste culturale sau de specialitate muzicologică din România și Franța. Compozițiile sale sunt publicate de Salabert și

Editura Muzicală, iar CD-uri cu piesele sale au apărut la ADDA, Olympia și Docor. În 2002 i s-a decernat Premiul „Gottfried von Herder” la Universitatea din Viena. Printre lucrările orchestrale importante se numără *Arcades* (orchestră mare, cu 3 Unde Martenot, 1962-63); *Musique de concert* (pian solo, alături și percuție, 1963-65); *Laudes I* (28 de coarde, 1966), *Laudes II* (orchestră mare cu 2 Unde Martenot, 1968); *Canto I* (orchestră mare, 1967), *Canto II* (orchestră mare, cu 2 Unde Martenot, 1968); Concertul pentru clarinet și orchestră medie (1974); *Capricci et Ragas* (concert pentru vioară și ansamblu de soliști, 1990); *Prairie, Prières* (saxofon și orchestră mare, 1992-93); *Ciaccona con alcune licenze* (orchestră mare, 1995); *Mandala mit einem Crucifixus von Antonio Lotti* (cor de cameră și orchestră, 1997); *Préludes Lyriques* (ansamblu de soliști, 1998-99); Concertul pentru acordeon și orchestră (2000).

Dintre lucrările scenice enumerăm: *Trilogia cetății închise* – o nouă *Orestie*: I. *Agamemnon – Moartea în cetatea închisă* (operă în două părți pentru 9 cântăreți, 9 instrumentiști, 1 voce vorbită, 1979-81), II. *Coeforele* (operă în două părți pentru aceeași componentă, 1974-77), III. *Eumenidele – O cetate deschisă* (operă într-un act pentru saxofon solo și 9 cântăreți, 1985); *Das Weltkonzil* (operă în două părți pentru cântăreți, cor de cameră, ansamblu de soliști, 1988); *Das einsame, das Kind. Dramatisches Zwischenspiel nach Marina Zwetajewa für 5 Musiker* (1989); *Ludus Funebrii Johanii Coltrane In Memoriam*, pentru voce feminină, pian, basset-horn în fa, sintetizator și violoncel (1987); *J. S. Bach-Sound Introspections* (1987).

Creația camerală cuprinde trei sonate pentru pian (1955-1991), cvartetul *Mozart - Sound - Introspection* (1994); *Il giardino delle strutture* pentru 2 percuționiști (1974); *Hommage à Pierre de la Rue* (vioară, acordeon, violoncel, 1993); *Rêver, c'est désengrener les temps superposés* pentru clarinet, violoncel și clavecin (1970); *Anamorphoses canoniques* pentru flaut piccolo, flautbas, *Jazzo-flute* – 1 instrumentist, clarinet în si bemol, trombon, violoncel și bandă (1970).

Rămasă în manuscris, miniatura camerală pentru orchestră de coarde intitulată *Viziunea lui Ion* a fost scrisă pentru filmul

Năpasta (1982), regizat de Alexa Visarion, după drama omonimă a lui Ion Luca Caragiale. Fragmentul zugrăvește sonor singurul moment color al filmului (minutul 50), unde are loc viziunea nebunului Ion, un personaj acuzat pe nedrept de crimă, care vede o femeie cu un prunc. Aluzia străvezie la imaginarul creștin al *Madonei cu pruncul* poate fi considerată ca fiind foarte curajoasă în acele vremuri, momentul fiind dublat și de opoziția alb-negru/color, citat postmodern după finalul din filmul *Andrei Rubliov* al lui Andrei Tarkovski.

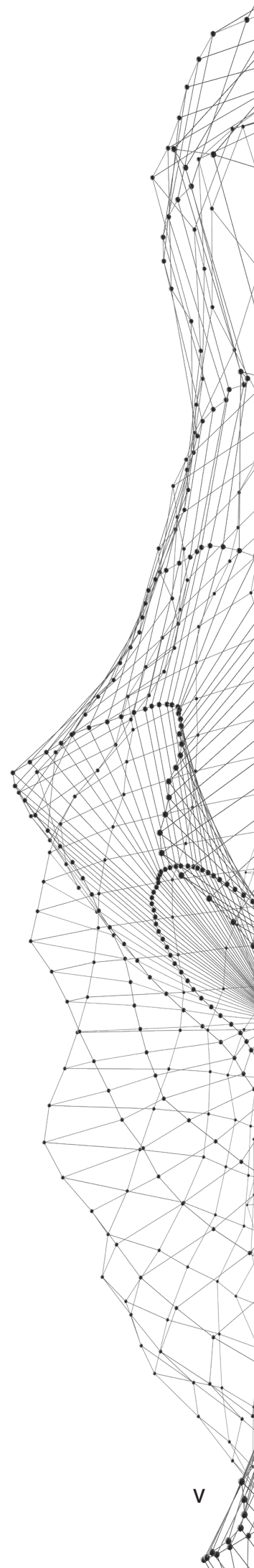
Torso-ul muzical este folosit timp de cinci minute în acest loc, până la *tremolo*-ul de dinaintea Codei, când se revine la imaginea alb-negru. Secțiunea Coda din partitură va fi folosită ca muzică a genericului de final (după o oră și 33 de minute).

Întreaga miniatură are un aer ascetic-auster, imponderabil, dar și lunatic-extatic, expresie obținută prin conjugarea a două scări modale complementare ce posedă aceeași structură intervalică: semiton, semiton, terță mare, semiton, semiton, terță mare [1,1,4,1,1,4].

Viorile cântă o melodie stranie, agățătoare, imprevizibilă, numai pe scara modală *sol, sol diez, la, do diez, re, mi bemol*, iar acompaniamentul de la viole și violoncele (dublate de un contrabas în partea finală a fragmentului) utilizează acorduri de trei sunete în combinații intervalice diferite ale modului complementar melodiei: *mi, fa, fa diez, si bemol, si, do*. Împreună, aceste moduri formează totalul cromatic, dar apariția succesivă și selectivă a sunetelor crează un caleidoscop modal omogen și totodată permanent proaspăt.

Prof. univ. dr. DHC Valentina SANDU-DEDIU
Prof. univ. dr. DHC Dan DEDIU
Universitatea Națională de Muzică București

AUREL STROE

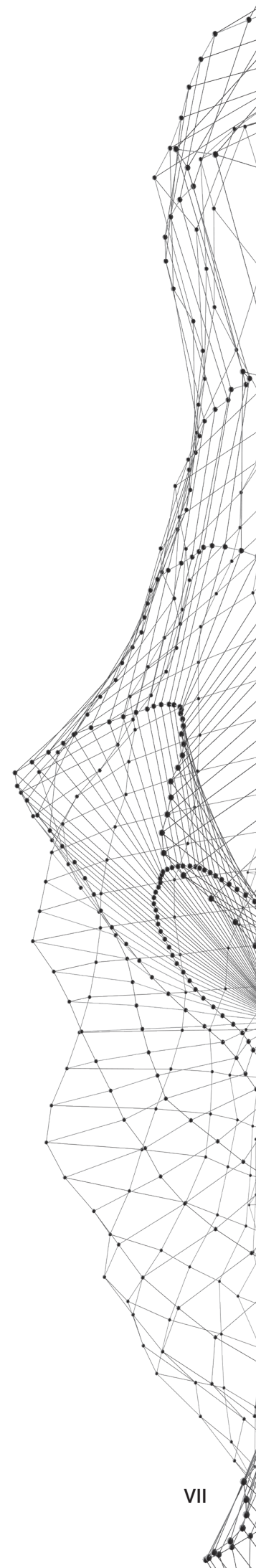
ION'S VISION

CHAMBER MINIATURE
FOR STRING ORCHESTRA

Aurel Stroe (1932-2008) was born in Bucharest and studied composition with Mihail Andricu at the current National University of Music Bucharest, where would later teach Theory of Instruments and Orchestration (1962-1975) and Composition (1975-1985). He took part in the Darmstadt International Summer Courses for New Music (1966-1969). As a guest of the U.S.A. Department of State (1968), he visited several universities and studied computer-assisted composition and the production of synthetic sound. In 1969 he was invited to the electronic studio Holstebro (Denmark), where he worked for a year. A DAAD creation grant allowed him to work and study in Berlin (1972-1973), where he also got into contact with the Institute for Comparative Music Studies and Documentation founded by Alain Daniélou. All this time, his works were being performed at festivals in Royan, Warsaw, Berlin, Rome, Paris or Avignon, the latter hosting the first performance of the second part of his trilogy *Oresteia* (1979). This is also the period when Stroe wrote intensively in the manner he would later define as composition with multiple tuning systems as cultural paradigms.

He spent the 1985-1986 school year as visiting teacher at the Illinois University in Urbana-Champaign (U.S.A.). He would never return to Romania, settling instead in Mannheim (Germany) and earning his living as a composer and musicologist. He was offered DAAD grant supplements in Mannheim and Berlin (1986, 1987) and he taught at the École Normale in Selestat, Strasbourg as well as the current University of Lorraine. His works were premiered in Paris, Rome, Wiesbaden, Mannheim, Darmstadt. Stroe continued being interested in multiple tuning systems composition and in morphogenetic music. From 1993, he resumed, for several years, his post at the National University of Music Bucharest, and starting with 1992 he taught summer composition classes in Bușteni.

His articles appeared in cultural or musicology magazines in Romania and France. As well, his works were published by Salabert or Editura Muzicală, and recordings thereof were

released by such record labels as ADDA, Olympia and Docor. In 2002, Aurel Stroe was awarded the "Gottfried von Herder" Prize by the University of Vienna. His major orchestral works are *Arcades* (large orchestra, with 3 ondes Martenot, 1962-63); *Musique de concert* (solo piano, brass and percussion, 1963-65); *Laudes I* (28 strings, 1966), *Laudes II* (large orchestra, with 2 ondes Martenot, 1968); *Canto I* (large orchestra, 1967), *Canto II* (large orchestra, with 2 ondes Martenot, 1968); Concerto for clarinet and mid-sized orchestra (1974); *Capricci et Ragas* (concerto for violin and soloists ensemble, 1990); *Prairie, Prières* (saxophone and large orchestra, 1992-93); *Ciaccona con alcune licenze* (large orchestra, 1995); *Mandala mit einem Crucifixus von Antonio Lotti* (chamber choir and orchestra, 1997); *Préludes lyriques* (soloists ensemble, 1998-99); Concerto for accordion and orchestra (2000).

His works for stage include *The Trilogy of the Closed Citadel – A New Oresteia*: I. *Agamemnon – The Death in the Closed Citadel* (opera in two parts for 9 singers, 9 players, 1 spoken voice, 1979-81), II. *The Libation Bearers* (opera in two parts, same composition, 1974-77), III. *The Eumenides – An Open Citadel* (one-act opera for solo saxophone and 9 singers, 1985); *Das Weltkonzil* (opera in two parts for singers, chamber choir, soloists ensemble, 1988); *Das einsame, das Kind. Dramatisches Zwischenspiel nach Marina Zwetajewa für 5 Musiker* (1989); *Ludus Funebrii Johanii Coltrane In Memoriam*, (female voice, piano, F basset horn, synthesizer and cello, 1987); *J. S. Bach-Sound Introspections* (1987).

Aurel Stroe's chamber music features 3 piano sonatas (1955-1991), the *Mozart-Sound-Introspection* quartet (1994); *Il giardino delle strutture* for 2 percussionists (1974); *Hommage à Pierre de la Rue* (violin, accordion, cello, 1993); *Rêver, c'est désengrener les temps superposés*, (clarinet, cello and harpsichord, 1970); *Anamorphoses canoniques* (piccolo, bass flute, slide whistle, B flat clarinet, trombone, cello and tape, 1970).

Unpublished, *Ion's Vision*, chamber miniature for string orchestra, was written for the film *Năpasta (The Mishap)*, directed by Alexa Visarion and based on Ion Luca Caragiale's drama of the

same name. The work illustrates the only time the director chooses to use colour in an otherwise black-and-white movie (50:00-53:15), recreating the moment when mad Ion, wrongly accused of murder, has a vision of a woman holding an infant. The obvious allusion to the Christian imagery of *Madonna with Child* can be considered as an act of courage in those politically difficult times, the shot being also backed by the black-and-white/colour opposition, a postmodern quote of the ending of Andrei Tarkovsky's *Andrei Rublev*.

The 5-minute musical torso precedes the *tremolo* before the Coda, just when the movie goes back to black-and-white. The Coda will be used for the end credits (after 60:33).

The miniature is rather ascetic-austere and imponderable, but also lunatic-ecstatic, owing to the conjunction of two complementary modes with the same intervallic structure: half step, half step, major third, half step, half step, major third [1,1,4,1,1,4].

The violins play a strange, catching, whirly, unpredictable melody, on a single modal scale (G, G sharp, A, C sharp, D, E flat), and the viola and cello accompaniment (doubled by the double bass towards the end) uses three-note chords in various intervallic combinations of the complementary mode: E, F, F sharp, B flat, B, C. Together, these modes form the chromatic whole, but the sounds' successive, selective appearance creates both a homogenous and an ever fresh modal kaleidoscope.

Professor Valentina SANDU-DEDIU
Professor Dan DEDIU
National University of Music Bucharest

Viziunea lui Ion

Aurel Stroe

Lento estatico

Con sord. $\text{♩} = \text{♩}$

8 Violini *p cantabile, liscio e dolcissimo*

Con sord. Div. *p liscio e dolcissimo*

4 Viole *p liscio e dolcissimo*

Con sord. *p liscio e dolcissimo*

3 Celli

Contrabasso

5 Vln. *V*

Vle.

Vc.

10 **A**

Vln.

Vle.

Vc.